

at der var Grund til at foreslaa Bestemmelser, sigtende til at lade Krediemands Indgreb i bestaaende Lyendekontraktforhold afføde et Ansvar, hvorom der efter den nu bestaaende Lovgivning ikke har været Spørgsmaal, samt i Forbindelse dermed og tildels som Følge deraf at foreslaa nye Regler for Parternes Afgang til ved Paategning i Studsmaalsbøgerne at vitterliggjøre Kontraktforholdets Bestaaen. Endelig har man ment, at der var fuld Høie til baade i Lyendets og Husbondens Interesse at omordne Fæstemandsinstitutionen.

Overensstemmende hermed er nærværende Forslag affattet, og skal man med Hensyn til de enkelte Bestemmelser bemærke Følgende:

Til §§ 1—5.

Allerede tidligere har Ministeriets Opmærksomhed været henledet paa det mindre fyldestgjørende i de i Lov af 10de Mai 1854 §§ 2—4 indeholdte Bestemmelser angaaende Fæstemænd. I Medfør af disse kan der af Øvrigheden paa ethvert Sted, hvor der dertil viser sig Trang, meddeles Bevilling til at være Fæstemand; i Kjøbenhavn kan Ingen drive Forretning som Fæstemand uden en saadan Bevilling; Øvrigheden fastsætter den Betaling, som Fæstemanden maa tage for sine Forretninger, og meddeler ham de fornødne Forholdsregler; hertil og til at fastsætte Straf for visse Overtrædelser af Fæstemandens Pligter indskrænke Lovens Bestemmelser sig. Svad nu særligt Kjøbenhavn angaar, da er det først ved en Højesteretsdom af 16de Novbr. 1858 statueret, at Bestemmelsen i Lyendelovens § 2 om, at Ingen her i Staden kan drive Forretning som Fæstemand uden Bevilling, kun er givet med Hensyn til Personer, der sætte Lyende til at tjene her i Staden. Endvidere er det af Kjøbenhavns Kriminal- og Politirets Afdeling for offentlige Politifager statueret, at Overtrædelser af Lyendelovens § 2 i Mangel af Straffebestemmelser ikke kunne medføre Straf, medmindre der foreligger et særligt til den Paagjældende rettet Politiforbud, hvis Overtrædelse kan afgive Grundlag for Straf. Heraf følger, at den Eneret for de autoriserede Fæstemænd, som Lovgivningen vistnok nærmest har tilsigtet, og i hvilken den væsentligste Garanti for dem, der benytte Fæstemands Mellemkomst, skulde søges, faktisk er saa godt som uden Betydning. Endoyer kan give sig af med som Mellemmand at afflutte Kontrakter om Lyendeforhold, naar blot disse ikke angaa Tjeneste her i Staden, og i Kraft deraf betegne sig ved Skilt og paa anden Maade som Fæstemænd. Ligesom allerede herigjennem betydelige Vanfæligheder opstaa ved at paase, at saadanne uautoriserede Personer ikke besatte sig ogsaa med Afslutning af Kontrakter angaaende Tjeneste her i Staden, og ligesom Forsølgningen af de Overtrædelser, som konstateres, yderligere er vanskeliggjort ved manglende Strafbestemmelser,

saaledes er altsaa Afslutningen af den store Mængde Kontrakter, som her i Staden afflutes om Tjeneste udenfor Staden, i det Væsentlige ukontrolleret og prisgivet for de mest samvittighedsløse Personers Mellemkomst. At det under disse Omstændigheder, hvor Enhver saa godt som ustraffet kan konkurrere med de autoriserede Fæstemænd, er næsten uden Betydning, at der findes saadanne, og at disse ere pligtige at overholde de Forholdsregler, som Øvrigheden saavel i de kontraherende Parters som i det Offentliges Interesse foreskriver, turde være indlysende, og Kjøbenhavns Magistrat har derfor ogsaa tidligere, under Forudsætning af at de paapegede Misligheder ikke kunne rettes ad Lovgivningens Vej, udtalt sig for ganske at have Fæstemandsinstitutionen. Egnende Misligheder ville selvsjølgelig vise sig ethvert Sted, hvor Øvrigheden i Medfør af den gjældende Lovgivning finder, at der er Trang til Fæstemænd. At Fæstemandsinstitutionens Regulering og Udøvelse af streng Kontrol med samme i Kjøbenhavn er hensigtsmæssig, er udtalt saavel af Politidirektøren som af Kjøbenhavns Magistrat, og at det er ikke mindre i Lyendets end i Husbondens og det Offentliges Interesse, at denne Forretning ikke falder i Hænderne paa samvittighedsløse Personer, turde være givet. Fæstemands Mellemkomst til Afslutning af Lyendekontrakter indskrænker sig imidlertid nu vistnok ikke til Kjøbenhavn alene, hvad ogsaa Udtalelser under den Forhandling i Folkethinget, som gik forud for ovennævnte Beslutning, bekræfter. Der er derfor, efter Ministeriets Mening, al Anledning til ikke blot i Kjøbenhavn men ogsaa i Kjøbstæderne og, saavidt der efter vedkommende Antsrads Skjøn er Trang hertil, i Landjurisdiktioner at søge en betryggende Ordning tilveiebragt. Derfor taler endnu en væsentlig Omstændighed, den nemlig, at det i de senere Aar har vist sig, at Personer give sig af med endog i større Omfang at være Mellemmand for Antagelse af Folk til Tjeneste og Arbejde i Udlandet, hvorved betydelige Misbrug kunne og allerede tildels have vist sig at ville opstaa. Udenrigsministeriet har allerede gjentagne Gange paa Foranledning af de danske Konsuler, navnlig i tyske Stæder, henledet Justitsministeriets Opmærksomhed paa, at der er Grund til at antage, at danske Underfaatter jævnlig under urigtige Fremstillinger af de faktiske Forhold forledes til at indgaa paa Kontrakter om Tjeneste og Arbejde i Udlandet, hvor de forefinde ganske andre Forhold, end der er stillet dem i Udsigt, og tildels hjemfalde til Nød og Glendighed, ja endog moralsk Fordærvelse og Undergang. De Undersøgelser, som i saa Henseende have været anstillede, have gjort det sandsynligt, at Misligheder ere tilstede, men ikke ledet til at kunne drage Noget til Ansvar, hvad der ogsaa stedse efter Forholdenes Bessaffenhed vil falde vanskeligt. At her er Grund for Lovgivningen til at gribe ind, er Ministeriets bestemte Overbevisning, og at en Kon-